

با مجوز رسمی از انتشارات

جلد ۲
اندام

چوراسیا

آناتومی انسان

با رویکرد بالینی

ترجمه:

دکتر ابراهیم اسفندیاری
استاد علوم تشریحی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

دکتر رضا شیرازی
استادیار علوم تشریحی دانشگاه علوم پزشکی ایران

نایا دانی فر شیباف
دانشجوی PhD دانشگاه علوم پزشکی ایران

M B S
Medical Basic Science

سرشناسه	گارگ، کریشنا
عنوان و نام پدیدآور	آناتومی انسان با رویکرد بالینی چوراسیا
مشخصات نشر	تهران: اندیشه رفیع، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	۵۱۶ص.؛ مصور(رنگی)، جدول، نمودار
شابک	978-964-987-573-6 ج. ۱ : ج. 978-964-987-572-9 ج. ۲
وضعیت فهرست نویسی	فیبای مختصر
یادداشت	فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی: http://opac.nlai.ir قابل دسترسی است
یادداشت	عنوان اصلی: chaurasia human anatomy
مندرجات	ج. ۱، تنه، ج. ۲، اندام
شناسه افروده	شیراز، رضا، ۱۳۵۹ - مترجم
شناسه افروده	اسفندیاری، ابراهیم، ۱۳۳۹ - مترجم
شناسه افروده	طاهری، حسین، مترجم
شماره کتابشناسی ملی	۳۸۰۶۳۹۴

اندیشه رفیع
ناشر کتب علوم پزشکی

نام کتاب:	آناتومی انسان با رویکرد بالینی چوراسیا (جلد ۲ - اندام)
ترجمه:	دکتر رضا شیرازی - دکتر ابراهیم اسفندیاری - ندا دانی فرشپاف
ناشر:	انتشارات اندیشه رفیع
حروفچینی و صفحه آرایی:	محمد بهمنی
گرافیک متن:	اینانلو
نوبت چاپ:	اول - ۱۳۹۴
شمارگان:	۱۰۰۰ جلد
لیتوگرافی:	ندای دانش
چاپ:	هادی
صحافی:	چاوش
شابک:	۹۷۸ - ۹۶۴ - ۹۸۷ - ۵۷۳ - ۹
قیمت:	۳۵۰۰ تومان

دفتر مرکزی: اندیشه رفیع

خیابان انقلاب - خیابان ۱۲ فروردین - خیابان شهدای ژاندارمری
مقابل اداره پست - ساختمان ۱۲۶ - طبقه دوم - تلفکس: ۶۶۹۵۰۳۹۳
تلفن: ۶۶۹۷۱۴۱۴ - ۶۶۹۷۰۵۱۷ - ۶۶۹۷۰۵۱۸

www.andisherafi.com

مدیریت info@andishe-rafi.com

فروشگاه shop@andishe-rafi.com

تمامی حقوق های فروش:	
• پابل	کتابفروشی اندیشه
• مشهد	کتابفروشی مجد دانش
• تبریز	معاونت پژوهشی جهاد دانشگاهی
	کتابفروشی شیرنگ
	کتابفروشی بابک
• شیراز	کتابفروشی جمالی
	انتشارات دانشگاه شیراز
• کرمان	کتابفروشی پایروس
• ارومیه	شاهد و اینترگران
• اردبیل	کتابیکده خیام
• هواز	کتابفروشی رشد
• خرم آباد	کتابفروشی نشر و قلم
• اهواز	کتابفروشی بیماری های خاص
• تهران	کتابفروشی جلالی
• قم	کتابفروشی فانوس اندیشه
• بوشهر	نمایشگاه دائمی دانشگاه پزشکی
• سفستان	کتابفروشی اشراق
• شهرکرد	کتابفروشی کالج
• قزوین	کتابفروشی حکیم
• کاشان	خانه کتاب
• همدان	روزاندیش
• یاسوج	خانه کتاب
• یزد	کتابفروشی آرمان
• اصفهان	کتابفروشی پارسا
	کتابفروشی مانی
• ساوه	کتابفروشی کوثر
• ایلام	کتابفروشی رشد

ضرورت داشتن کتاب آناتومی ساده، طبقه‌بندی شده و کامل در طول سالیان متمادی احساس می‌شد. نیاز به داشتن چنین کتابی به علت زمان کم مدرسین آناتومی و داشتن کتابی با استانداردهای زبان انگلیسی به علت زیاد بودن دانشجویان انگلیسی زبان در هند، چشمگیر بود. سمپوزیوم ملی به نام «آناتومی در آموزش پزشکی (Anatomy in Medical Education)» در سال ۱۹۷۸ در دهلی برگزار شد تا تغییرات لازم در روش تدریس انجام شود و مطالب جزیی و غیر ضروری از مباحث دانشجویان حذف گردد.

این اقدامات با در نظر گرفتن نیازهای دانشجویان پزشکی عمومی صورت گرفت. متون آناتومی به صورت بخش‌های طبقه‌بندی شده کوتاهی سازمان یافت تا به خاطر سپردن و یادآوری آن برای دانشجویان راحت‌تر باشد. این کتاب دارای تصاویر ساده‌ای است تا دانشجویان بتوانند بدون مشکل و به راحتی مطالب آناتومیک که ذهن را به چالش می‌کشند، درک کرده و حفظ کنند. جهت حذف یکنواختی ایجاد شده با توضیح تک تک عضلات به صورت جداگانه، در این کتاب تمام عضلات داخل جدول قرار گرفته‌اند که این موضوع باعث جذابیت مطالعه کتاب و فعال شدن حافظه طولانی‌مدت می‌شود. تصاویر رادیولوژیک و آناتومی سطحی نیز در فصول جداگانه‌ای ارائه شده‌اند.

در این مجموعه، تلاش وافری برای توضیح مسائل بالینی ضروری صورت گرفته تا دانشجویان با عمق بیشتری مطالب آناتومی را مطالعه کنند.

این کتاب به طور هدفمندی به سه بخش تقسیم شده است تا درک آن راحت‌تر باشد. چنین طبقه‌بندی برای کسانی که زمان کافی برای مطالعه کتاب ندارند، نیز مفید خواهد بود تا مطالب مورد نظر را مرور کنند.

طبیعی است که در تهیه این کتاب با وجود اقدامات دقیق، خطاها و از قلم افتادگی‌هایی دیده می‌شود. بنابراین باعث خشنودی است که مخاطبین، پیشنهادات خود را جهت بهبود همه جوانب کتاب ارائه دهند.

جای دارد از استادان خود و نویسندگان انتشارات دیگر تشکر کنم که در تهیه این کتاب دانش خود را بدون هیچ چشم‌داشتی در اختیار من گذاشته‌اند. همچنین سپاسگزار همکاران خودم که در این راه مرا یاری رساندند نیز هستم. تشکر ویژه من برای دانشجویانم است که با وجود مشکلات زیاد به عمق بخشیدن این کتاب کمک کرده‌اند. در امر تألیف این کتاب مدیون پرفسور اندر بیر سینگ (Prof. Inderbir Singh) هستم. شری اس سی گوپتا (Shri SC Gupta) (Jiwaji University, Gwalior) نیز در آراستگی و زیبایی کتاب کمک شایانی کرده است.

مقدمه ویرایش ششم

در ویرایش پنجم کتاب «آناتومی انسان چوراسیا»، نکات بالینی در انتهای هر فصل ارائه شده بود، با توجه به پیشنهادات دریافت شده، بر آن شدیم تا این قسمت را در سرتاسر متن هر فصل بخش کنیم. این مسئله ما را ترغیب کرد تا در سایه یزدان کار ویرایش ششم را آغاز کنیم. متن هر جلد از نو بررسی شد تا به سطح استاندارد نشر بین‌المللی جهت کمک به دانشجویان پزشکی برسد. برای استفاده بهتر، همچنان سعی شد که تصاویر مختلف در کنار موضوع هر بخش ارائه شود. همچنین متن کتاب بازنگری و به روز شد. بر اساس پیشنهادات و تظاهراتی که ارائه شده بود، همه تصاویر دوباره طراحی شدند تا بهتر و بیشتر در راستای آموزش مفاهیم آناتومی باشند. عکس‌ها به صورت رنگی ارائه شده‌اند و تصویری از مفاهیم بافت‌شناسی و جنین‌شناسی به کتاب اضافه شده است. البته باید اذعان کنیم که در ویرایش ششم از کمک‌های بی‌دریغ دو آناتومیست جوان به نام‌های Dr. PS Mittal و Dr. Mrudula Chandrupatla نیز بهره بردیم. از نتایج تحقیقات دانشمندان معروف در کتاب استفاده شده است. جداول و فلوچارت‌های زیادی برای مرور سریع به متن کتاب اضافه گشته است. در جاهای مناسبی، **یادیارها** (mnemonics) نیز اضافه شده است. برای تکمیل هر فصل، نکات و راهنمای **تشریح** (dissection) نیز ارائه شده تا خوانندگان به صورت کاربردی به یادگیری مفاهیم آناتومی بپردازند. همچنین سعی شده است تا **مسائل بالینی** مناسبی نیز طرح گردند تا خوانندگان با دیدگاه بالینی آناتومی را مطالعه کنند. مرور بسیار فشرده هر فصل نیز در بخش **نکات مهم** ارائه شده است. در بخش **سؤالات چند گزینه‌ای** که در انتهای هر فصل ارائه شده است، نیز سعی شده تا میزان یادگیری دانشجویان سینجیده شود. آناتومی لایه‌ای کف دست، ساق و شکم می‌تواند به درک لایه‌های این نواحی کمک کند. در CD همراه کتاب علاوه بر سؤالات و پاسخ‌ها، ویدیوی استخوان‌ها و بخش‌های نرم بدن انسان نیز ارائه شده است. این ویدیوها در Kathmandu University Of Medical Sciences تحت نظارت من آماده شده‌اند. امیدوارم و دعا می‌کنم که توانسته باشیم محک خوبی در زمینه تألیف کتاب آناتومی خورده باشیم.

لطفاً نظرات ارزشمند خود را به آدرس dr.krishnagarg@gmail.com بفرستید.

مقدمه مترجمان

در ازل پرتو حسنت ز تجلی دم زد

عشق پیدا شد و آتش به همه عالم زد

قدم‌های نخستین در آموزش علم پزشکی با یادگیری و مطالعه آناتومی بدن انسان آغاز می‌گردد. آناتومی به مقابله جغرافیای سرزمین پهناور بدن است که به توصیف ویژگی‌های ساختاری نواحی مختلف سطحی و درونی بدن می‌پردازد. از همین رو، رویکردها و روش‌های گوناگونی برای مطالعه علم آناتومی وجود دارد. در روش آناتومی دستگاہی (Systematic Anatomy)، دستگاہ‌های مختلف بدن جدای از اینکه در کدام ناحیه بدن قرار داشته باشند، بررسی می‌گردند. در روش آناتومی ناحیه‌ای (Regional Anatomy) نواحی سر و گردن، تنه و اندام‌های فوقانی و تحتانی به صورت جداگانه مطالعه می‌شوند. از این رو کتاب‌هایی که به شیوه آناتومی ناحیه‌ای نگاشته می‌شوند، از مقبولیت زیادی برخوردارند. البته مسئله مهم وجود کتاب‌هایی است که به شیوه‌ای نوین و رسا و همراه با نکات بالینی تألیف شده باشند. چنین کتاب‌هایی کمک شایانی به یادگیری و آموزش آناتومی به دانشجویان پزشکی و سایر رشته‌های مرتبط می‌کند. به حق می‌توان کتاب **آناتومی انسان** (Human Anatomy) را که برای اولین بار در سال ۱۹۷۹ توسط دکتر بی. دی. چوراسیا (B.D. Chaurasia) به رشته تحریر درآمد، یکی از بهترین اثرهای علمی نگارش یافته در این زمینه در نظر گرفت.

در این مجموعه که به صورت سه جلد (**جلد اول:** آناتومی اندام فوقانی و قفسه سینه؛ **جلد دوم:** آناتومی اندام تحتانی، شکم و پرینه؛ **جلد سوم:** آناتومی سر، گردن و مغز) به زبان انگلیسی به چاپ رسیده است، از زبانی بسیار ساده و روان با تقسیم‌بندی‌ها و بخش‌بندی‌های کم نظیر استفاده شده است. این مجموعه در حقیقت بسان یک معلم قدم به قدم آناتومی را به خواننده آموزش می‌دهد. به نظر اینجانب هر دانشجویی که خواهان یادگیری عمیق و ماندگار آناتومی است، می‌بایست این کتاب را مطالعه کند.

یکی از نقاط قوت این کتاب استفاده از تصاویر بسیار ساده و شماتیک به صورت هنرمندانه است. این تصاویر در طی ویرایش‌های بعدی تصحیح و تکمیل گردیده و در ویرایش حاضر (۲۰۱۳)، ویرایش ششم) به صورت رنگی ارائه شده‌اند. تصاویر حاضر کمک شایانی به درک مفاهیم پیچیده آناتومی کمک کرده و یادگیری آن‌ها را ساده‌تر می‌سازد.

علاوه بر آن نکات بالینی نیز به بین مطالب هر فصل اضافه شده و کاربرد مفاهیم آناتومی را در بخش‌های مختلف کتاب گوشزد می‌کند. همچنین ضمیمه کتاب، یک لوح فشرده (CD) است که حاوی مجموعه‌ای از پرسش‌ها و پاسخ‌های مطالب مختلف می‌باشد که دانشجو را برای امتحان آماده می‌سازد. در ویرایش حاضر، به عنوان یک تجربه جدید، ویدئوی استخوان‌های کل بدن و ارگان‌های قفسه‌سینه نیز به لوح فشرده اضافه شده است.

خوشبختانه، توجه به مذاکرات و مکاتبات انجام شده با مؤسسه CBS Publisher and Distributors، موفق به اخذ حق تألیف (Copyright) این مجموعه ارزشمند شدیم و با توجه به نظرات و پیشنهادات ناشر مربوطه اقدام به ترجمه آن کردیم. امیدواریم تلاش و کوشش ما در زمینه ترجمه این اثر گرانبها، کمک مؤثری در آموزش علم آناتومی در دانشگاه‌های علوم پزشکی و معرفی هر چه بیشتر و بهتر این کتاب باشد. اینجانب و همکارانم با توجه به نحوه آموزش آناتومی ناحیه‌ای در دانشگاه‌های کشور عزیزمان، سعی کرده‌ایم که این مجموعه را در چهار جلد به صورت **آناتومی تنه، آناتومی اندام، آناتومی سر و گردن و نوروآناتومی** ترجمه و آماده چاپ کنیم. امیدوارم که این سعی مقبول تمامی استادان، دانشجویان و جویندگان علم و دانش افتد.

در ترجمه حاضر سعی شده است تا نهایت دقت به کار رود تا از اشتباهات معمول اجتناب گردد. به همین جهت ترجمه کتاب، بارها و بارها مورد بازنگری قرار گرفته تا خوانندگان گرامی با متنی شیوا و روان به یادگیری مفاهیم علمی بپردازند. البته این مطلب بدین معنی نیست که ترجمه حاضر خالی از اشکال است، از این رو سیاست‌گذار خوانندگانی خواهیم شد که با نکته‌بینی خود اشتباهات ترجمه را گوشزد نمایند تا آن‌ها را در بهبود کیفیت ترجمه در چاپ‌های بعدی یاری رسانند.

دکتر رضا شیرازی

shirazilreza@yahoo.com

ندا دانی فرشباف

فهرست مطالب

بخش ۱ - اندام‌های فوقانی	۱۱
فصل ۱ - مقدمه	۱۳
فصل ۲ - استخوان‌های اندام فوقانی	۱۷
فصل ۳ - ناحیه پکتورال	۵۰
فصل ۴ - آگزیلا	۶۷
فصل ۵ - پشت	۸۳
فصل ۶ - ناحیه اسکاپولار	۹۱
فصل ۷ - اعصاب جذبی، وریدهای سطحی و تخلیه لنفاوی	۱۰۲
فصل ۸ - بازو	۱۱۵
فصل ۹ - ساعد و دست	۱۳۴
فصل ۱۰ - مفاصل اندام فوقانی	۱۸۰
فصل ۱۱ - نشانه‌های سطحی و آناتومی رادیولوژیک و مقایسه اندام فوقانی با اندام تحتانی	۲۰۶
ضمیمه ۱	۲۱۹
بخش ۲ - اندام‌های تحتانی	۲۳۵
فصل ۱ - مقدمه	۲۳۷
فصل ۲ - استخوان‌های اندام تحتانی	۲۴۰
فصل ۳ - قدام ران	۲۸۲
فصل ۴ - نمای داخلی ران	۳۰۵
فصل ۵ - ناحیه گلوئتال	۳۱۲
فصل ۶ - حفره پوپلیتال	۳۲۶
فصل ۷ - خلف ران	۳۳۵
فصل ۸ - نماهای قدامی، خارجی و داخلی ساق و پشت پا	۳۴۴
فصل ۹ - خلف ساق	۳۶۰
فصل ۱۰ - کف پا	۳۷۳
فصل ۱۱ - تخلیه وریدی و لنفاوی، عصبدهی قطعه‌ای؛ مقایسه اندام تحتانی و اندام فوقانی	۳۸۷
فصل ۱۲ - مفاصل اندام تحتانی	۴۰۲
فصل ۱۳ - قوس‌های پا	۴۳۰
فصل ۱۴ - آناتومی سطحی و رادیولوژیک	۴۳۸
ضمیمه ۲	۴۴۷
واژه‌یاب	۴۶۱